

Dlužno proto pokládati podání obžalovaného za rozšiřovaný spis ve smyslu Šu 39 čís. 2 zák. na ochranu republiky.

Mylným jest i další náhled nalézacího soudu, že obsah uzavřeného dopisu, zasláného na soud, nemůže ohroziti obecný mír v republice proto, že jde o projev, který není určen pro veřejnost. Neboť písemné podání obžalovaného, hanobící surově český národ, podání, jehož obsah jest, jakmile došlo na soud, přístupným neobmezenému počtu lidí a snadno může vejíti ve veřejnou známost, jest zajisté způsobilé, ohroziti obecný mír v republice, uváží-li se, že může snadno vyvolati obecné pohoršení a národnostní třenice v obyvatelstvu, v otázkách národní cti zvláště citlivém a nedůtklivém. Ovšem nalézací soud se nevyslovil o otázce, zda věděl obžalovaný, že z jeho jednání takové nebezpečí může vzejíti. Že obžalovaný hanobil český národ způsobem surovým i štvavým vyplývá z úvahy, že použil surového prostředku hanobení, označiv národní jazyk, po tisíciletí vzdělávaný a vykazující bohaté písemnictví, za nevzdělaný a nekulturní, a že jeho projev mohl míti v zápětí následky štvavé, totiž vyvolání nepřátelského smýšlení a popuzování k zášti k národnosti obžalovaného. Z toho vyplývá, že v projednávaném případě jsou splněny zcela nepochybně objektivní náležitosti skutkové podstaty přečinu podle Šu 14 čís. 5 cit. zák. Poněvadž však prý soud nevyslovil se o subjektivní vině ve směru shora zmíněném, nelze rozhodnouti ve věci samé.

K vývodům obhájce obžalovaného při zrušovacím líčení, že lze zření míti toliko k tomu, co uplatněno v písemné zmáteční stížnosti a že další uchylující se provedení stížnosti zástupcem generální prokuratury v tom směru, že jednání obžalovaného bylo způsobilé ohroziti obecný mír v republice a dále se způsobem surovým a štvavým, je opozdčno, dlužno podotknouti, že tomu tak není, ježto se jedná o hmotněprávní zmatek, ježž lze generální prokuratuře při zrušovacím líčení prováděti odchýlně od písemné zmáteční stížnosti státního zastupitelství.

Čís. 1630.

Prohlásil-li veřejný obžalobce bezvýhradně, že neshledává důvodů k stíhání (§ 90 tr. ř.), týká se jeho prohlášení celého trestního spisu, ne jenom osob ze zločinu nebo přečinu podezřelých, a nelze potom pokračovati v trestním řízení ani proti osobám, podezřelým toliko z přestupku (§ 2 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 12. května 1924, Zm I 267/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmáteční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem:

Usnesením okresního soudu na Kladně z 5. října 1923, pokud jím trestní řízení proti Josefu L-ovi vyloučeno bylo z trestní věci U 600/23, pak rozsudkem téhož okresního soudu z téhož dne, pokud jím Anna P-ová sprostěna byla z obžaloby podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. a pokud jím Anna V-ová odsouzena byla pro přestupek podle Šu 308 tr. zák., po-

rušen byl zákon v ustanovení článku IV. uvozovacího zákona k trestnímu zákonu a §u 2 tr. ř., usnesení ono, i odsuzující část rozsudku se zrušují a uznává se ve věci samé: Jana V-ová sprostluje se podle §u 259 čís. 1 tr. ř. z obžaloby, že před 23. květnem 1923 veřejnými řečmi roztrušovala nebo dále rozšiřovala nepravdivou pověst, týkající se těhotenství Žofie L-ové, pověst, co do veřejné bezpečnosti znepokojující, nemajíc důvodů dostatečných, by ji měla za pravdivou, a že se tím dopustila přestupku §u 308 tr. zák.

D ů v o d y:

Jak plyne ze spisů okresního soudu na Kladně U 600/23, učinilo četnictvo v K. dne 26. května 1923 oznámení na porodní asistentky Janu V-ovou a Annu P-ovou, že v květnu 1923 rozšiřovaly o Žofii L-ové, rozvedené manželce Josefa L-a v K., nepravdivou pověst, že prý si pomohla od těhotenství. K návrhu zmocněnce státního zastupitelství projednával soud případ ten jako delikt officiosní podle §u 308 tr. zák. Při hlavním přelíčení dne 24. července 1923 rozšířil veřejný obžalobce obžalobu i na Josefa L-a a při dalším hlavním přelíčení dne 1. srpna 1923 navrhl stíhání Josefy Š-ové, Jindřicha S-y, porodní asistentky J-ové, jakož i Josefa L-a pro zločin podle §u 209 tr. zák., pokud se týče porodní asistentky J-ové pro zločin podle §§ů 5, 144 tr. zák. V tomto období přerušil soudce řízení a postoupil spisy státnímu zastupitelství v Praze k návrhu. Přes to, že státní zastupitelství vrátilo dne 30. srpna 1923 spisy s prohlášením dle §u 90 tr. ř., pokračoval soud v řízení proti Janě V-ové, Anně P-ové a Josefu L-ovi a když pak při novém hlavním přelíčení dne 5. října 1923 trestní věc proti nedostavivšímu se Josefu L-ovi vyloučil podle §u 57 tr. ř. k oddělenému projednání, vynesl rozsudek z 5. října 1923, jímž Annu P-ovou podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostil, Janu V-ovou však uznal vinnou přestupkem podle §u 308 tr. zák., poněvadž »před 23. květnem 1923 řekla matce Josefa L-a, že žena tohoto Žofie dala si pomoci od šestiměsíčního těhotenství a tak roztrušovala a rozšiřovala pověst nepravdivou, co do veřejné bezpečnosti znepokojující«. Nehledíc, k tomu, že právní podřadění případu pod ustanovení §u 308 tr. zák. bylo od počátku pochybené, dále, že nález rozsudku nevyčerpává ani všech znaků tohoto přestupku, rozsudek porušuje zákon především v ustanovení článku IV. uvozovacího zákona k trestnímu zákonu, neboť podle §u 41 čís. 3-I. zákona na ochranu republiky, jenž, vydán byv dne 31. března 1923, nabyl podle §u 44 účinnosti dne 8. dubna 1923, byla platnost §u 308 tr. zák. již zrušena. Rozsudek odporuje však také základnímu ustanovení trestního řádu, obsaženému v §u 2 tr. ř., podle něhož může soud stíhati trestné činy jen k návrhu žalobcovu. Takového návrhu tu nebylo po vyjádření státního zastupitelství v Praze z 30. srpna 1923, jímž bezvýhradně prohlásilo, že neshledává důvodu ku stíhání, neboť prohlášení to týkalo se zřejmě obsahu celého trestního spisu a nikoliv snad pouze osob, podezříváných ze zločinu, to tím více, že vůbec nešlo, jak vyplývalo ze spisů, o čin, stíhatelný z moci úřední. Bylo tedy bez návrhu oprávněného obžalobce v trestním řízení proti Janě V-ové, Anně P-ové a Josefu L-ovi pokračováno.